

Wykład 13 – zadania domowe

1. Sprawdzić, że podana funkcja (\cdot, \cdot) jest iloczynem skalarnym w rozważanej przestrzeni liniowej:

$$(\vec{x}, \vec{y}) = 2x_1y_1 - x_1y_2 - x_2y_1 + x_2y_2 \quad \text{dla } \vec{x} = (x_1, x_2), \vec{y} = (y_1, y_2) \in \mathbb{R}^2$$

$$1. (\vec{x}, \vec{y}) = 2x_1y_1 - x_1y_2 + x_2y_2 = 2y_1x_1 - y_1x_2 - y_2x_1 + y_2x_2 = (\vec{y}, \vec{x})$$

$$2. (\vec{x} + \vec{y}, \vec{w}) = 2(x_1 + y_1)w_1 - 2(x_1 + y_1)w_2 - 2(x_2 + y_2)w_1 + 2(x_2 + y_2)w_2 = \\ = (2x_1w_1 - x_1w_2 - x_2w_1 + x_2w_2) + (2y_1w_1 - y_1w_2 - y_2w_1 + y_2w_2) = \langle \vec{x}, \vec{w} \rangle + \langle \vec{y}, \vec{w} \rangle$$

$$3. \langle \alpha \vec{x}, \vec{y} \rangle = 2(\alpha x_1)y_1 - (\alpha x_1)y_2 - (\alpha x_2)y_1 + (\alpha x_2)y_2 = \\ = \alpha(2x_1y_1 - x_1y_2 - x_2y_1 + x_2y_2) = \alpha \langle \vec{x}, \vec{y} \rangle$$

$$4. \langle \vec{x}, \vec{x} \rangle = 2x_1^2 - 2x_1x_2 + x_2^2$$

$$\Delta x_1 = 4x_2^2 - 8x_2^2 = -4x_2^2 \leq 0 \Rightarrow \langle \vec{x}, \vec{x} \rangle \geq 0$$

$$\langle \vec{x}, \vec{x} \rangle = 0 \Leftrightarrow \vec{x} = 0$$

$$2x_1^2 - 2x_1x_2 + x_2^2 = 0 \Leftrightarrow \Delta \geq 0 \Leftrightarrow x_2 = 0$$

$$\text{jeden pierwiastek : } x_1 = \frac{2x_2}{4} = \frac{x_2}{2} \Rightarrow x_1 = 0, \text{ ponieważ } x_2 = 0$$

2. Zortogonalizować metodą Grama – Schmidta podane wektory w odpowiednich przestrzeniach euklidesowych

a) $[2,1,3], [1,6,2]$ w przestrzeni E^3

$$\vec{v}_1 = \vec{u}_1 = [2,1,3]$$

$$\vec{v}_2 = \vec{u}_2 - \frac{\langle \vec{u}_2, \vec{v}_1 \rangle}{\|\vec{v}_1\|^2} \vec{v}_1 = [1,6,2] - \frac{14}{14} [2,1,3] = [-1,5,-1]$$

b) $[4,3,0,0], [4,3,2,0], [4,3,2,1]$ w przestrzeni E^4

$$\vec{u}_1 = [4,3,0,0]$$

$$\vec{u}_2 = [4,3,2,0]$$

$$\vec{u}_3 = [4,3,2,1]$$

$$\vec{v}_1 = [4,3,0,0]$$

$$\vec{v}_2 = [0,0,2,0]$$

$$\vec{v}_3 = [0,0,0,1]$$

3. Znaleźć rzut ortogonalny podanego wektora na wskazaną podprzestrzeń przestrzeni euklidesowej:

$$\vec{u} = [3, 1, 2, 0] \in E^4, \quad E_0 = \text{lin}([1, 2, 1, 2], [0, 1, 1, 1])$$

Sprawdzamy czy baza przestrzeni euklidesowej składa się z wektorów ortogonalnych:

$$\vec{e}_1 = [1, 2, 1, 2],$$

$$\vec{e}_2 = [0, 1, 1, 1]$$

$$\langle \vec{e}_1, \vec{e}_2 \rangle = 5 \neq 0 \Rightarrow \text{wektory nie są ortogonalne}$$

Ortogonalizujemy wektory:

$$\vec{v}_1 = \vec{e}_1 = [1, 2, 1, 2]$$

$$\vec{v}_2 = \vec{e}_2 - \frac{\langle \vec{e}_2, \vec{v}_1 \rangle}{\|\vec{v}_1\|^2} \cdot \vec{v}_1 = [0, 1, 1, 1] - \frac{1}{2} \cdot [1, 2, 1, 2] = \left[-\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}, 0 \right]$$

$$\langle \vec{v}_1, \vec{v}_2 \rangle = 0 \Rightarrow \text{wektory są ortogonalne}$$

Wyznaczamy rzut wektora ortogonalnego:

$$u_0 = \frac{\langle \vec{u}, \vec{v}_1 \rangle}{\|\vec{v}_1\|^2} \cdot \vec{v}_1 + \frac{\langle \vec{u}, \vec{v}_2 \rangle}{\|\vec{v}_2\|^2} \cdot \vec{v}_2$$

$$\langle \vec{u}, \vec{v}_1 \rangle = 7$$

$$\langle \vec{u}, \vec{v}_2 \rangle = -\frac{1}{2}$$

$$\|\vec{v}_1\|^2 = 10$$

$$\|\vec{v}_2\|^2 = \frac{1}{2}$$

$$u_0 = \frac{7}{10} [1, 2, 1, 2] - \left[-\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}, 0 \right] = \left[\frac{7}{10}, \frac{14}{10}, \frac{7}{10}, \frac{14}{10} \right] - \left[-\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}, 0 \right] = \left[\frac{6}{5}, \frac{7}{5}, \frac{1}{5}, \frac{7}{5} \right]$$

4. W przestrzeni euklidesowej E^4 :

- a) obliczyć normę wektora $(-1, 1, 2, -3)$

$$\sqrt{1+1+4+9}=\sqrt{15}$$

- b) zbadać ortogonalność wektorów $(1, 4, -1, 2), (3, -1, 2, -1)$

$$\langle [1, 4, -1, 2], [3, -1, 2, -1] \rangle = 3 - 4 - 2 - 2 = -5 \neq 0$$

\Rightarrow wektory nie są ortogonalne

- c) obliczyć kąt między wektorami $(1, 3, 0, -1), (3, 1, 1, 0)$

$$\langle [1, 3, 0, -1], [3, 1, 1, 0] \rangle = 3 + 3 = 6$$
$$\| [1, 3, 0, -1] \| * \| [3, 1, 1, 0] \| = \sqrt{(1+9+1)} * \sqrt{(9+1+1+0)} = 11$$
$$\cos \varphi = \frac{6}{11} \Rightarrow \varphi = \arccos\left(\frac{6}{11}\right)$$